

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI NAPILAP.

Előfizetési díj: Egész évre 12 frt., félévre 6 frt., negyedévre 3 frt.
Előfizetések és hirdetési díjak helyben és vidékről a szerkesztőséghez küldendők be.
Helyben előfizethetni: a szerkesztőségnek, a kiadó-hivatalnál, Demjén L., Keresztény P. kereskedéseiben
Egyes szám ára 5 kr. o. é.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: belső-tordautca szögletén, Csapó S. kereskedésével szemben, 1-ső emelet, feljárás a kaputól jobbra.

Hirdetési díj: öt hasábos garmond sorért 6 kr. s egyszeri beiktatás után 30 kr. bélyegdíj.
Hirdetéseket felvételnek: Helyben: a szerkesztőségnek, a kiadó-hivatalban, Demjén László könyv- és Keresztény Pál papír-kereskedésében. Bécsben: Haasenstein és Voglerner (Neuer-Markt 11 sz.), Oppelk Alajosnál (Wollzeile 22. sz.), Rudolf Mosse officiel. Zeitungs-Agent (Stadt, Seilerstätte 2), Süddeutsche Annoncen-Expedition Stuttgart.
Nyiltér sora 20 kr.

Előfizetési felhívás

„KOL. KÖZLÖNY“ 1873-iki évfolyamára.

N. t. olvasóink kívánatainak eleget teendő, lapunkat már 1872 szeptember 1. óta egész nagy iven adjuk ki mindennap. Szereztünk jeles munkatársakat az ország fővárosában, itt Kolozsvárt és a vidéken s így napról napra érdekesebbé igyekszünk tenni lapunk valamenynyi rovatait: főcikkeinket avatott tollú íróktól kapjuk, s a napi kérdéseket azonnal tárgyaljuk; gondoskodunk szép tárczákra (már az év elején megkezdjük jeles tollú t. belmunkatársunk Komáromi Ferencz Bánffy Dénes című valóban érdekes történelmi korrajzá), eredeti táviratokról; ezután is legbővebb újdonsági rovatot adunk és semmi érdekes bel- és külügy nem kerül el figyelmünket. Tapasztaljuk az olvasó közönség pártolásának fokozatos gyarapodását, s így csak arra kérjük t. előfizetőinket, méltóztassanak megrendeléseiket lehető gyorsan megtenni.

Előfizetési díj: egész évre . . . 12 ft. o. é.
félévre . . . 6 „ „ „
három hóra . . . 3 „ „ „

A „KOLOZSV. KÖZLÖNY“ szerkesztősége.

Andrássy gróf és a külpolitika.

(KNG.) A külföldi napisajtó mintegy karácsonyi ajándékkul kapta Gramont herceg ugynevezett „leleplezései“-t. Az egykori francia külügyér ezekben nem állít kevesebbet, minthogy közvetlenül a szerencsétlen emlékü francia-porosz háború megkezdése előtt Ausztria-Magyarország is azon államok közé tartozott, melyek Franciaországnak a kenyértörés idejére tettleges segélyt ígértek, sőt a herceg még tovább megy s arra következtet, hogy az ex-Napoleont még Sedan után sem hagyták volna magára a külhatalmak, ha a köztársaság ki nem kiáltatik.

Mily alaposak a volt francia külügyér „leleplezései“ már abból is kitűnik, hogy ő saját Bécsből küldött nagyköveti jelentéseit teszi állítása sarkpontjává; a mire oly találóan mondja egy tekintélyes francia lap, a „Jonrd Deb.“ hogy ezek ép oly alaposak, mint Fleury tábornok szentpétervári jelentései, a melyekben kormányának arról referált, hogy „az orosz szövetség bizonyos,“ s csak azt az egyet felelte ki iratából, hogy Poroszországgal és nem Franciaországgal.

A dolgok ily állásában önként merül fel a kérdés: mi czélből áll elő e pillanatban Gramont hg fölfedezéseivel?

Egy tekinteteket vetve a francia közállapotokra s Európa jelen viszonyaira, midőn még a hatalmak egymásiránti bizalmatlansága ébren van s a véderők fokozatos szaporításában nyilatkozik — a czélt nem bajos eltalálni,

A bonapartisták napja teljesen lealkonyodott, ezért Gramont őket feljöttének lehetőségével biztatja; ex-Napoleon politikáját úgy akarja a francia közvélemény előtt feltüntetni, mely nem vezette vakon örvénybe az országot, sőt a sedani catastropha után is képes lett volna a leirhatlan csapásoktól megmenteni.

Hogy ez a kedvező fordulat be nem állott, ennek szerinte azon férfiak az okai, kik a legnagyobb megpróbáltatások közt alapíták meg és tartják fenn a köztársaságot.

A leleplezések éle első sorban tehát Thiers s a baloldal ellen irányul; a bonapartistákat s a velők egy követ fuvó monarchistákat akarja a harcz megnyitására buzdítani, alaptalanul vádolván azokat, kik a nemzetet az örvényből óriási küzdelemmel, páratlan tapintat és türelemmel kivertették.

Ez minket csak annyiban érdekel, a mennyiben egy új catastropha Franciaországban okvetlenül oly convulsiókat idézne elő a többi Európában is, melyek hatását a mi dualisticus birodalmunk is megérezné.

E szempontból tekintve a dolgot Gramont hg leleplezései nemcsak a diplomatiái discretió megtörése, de az álnok perfidia színeiben tűnnek fel; mert ha hitelre találna azon állítása, hogy Ausztria-Magyarországot csak a villámgyorsan bekövetkesett szakadatlan győzelmek tarták vissza a német hadak ellen való fellépéstől, akkor a birodalmunk és Németország közt csak imént megszilárdult bizodalom kötelekei közé oda tolná a gyauyú és éles ékét, mely előbb utóbb a kapcsak meglazulását eredményezné.

Szerencse azonban, hogy a diplomatiái sokkal ügyesebb eszközökkel rendelkezik a való igazság földéretésére, mintsem az álnokság kódében tévelyegve kellene magát tájékoztatnia; a német diplomaták legjobban tudni fogják, mi értéke van Gramont hg. indiscretiojának: tudhatják is, mert nem betűk és acták, hanem tények tanuskodnak azon időből Ausztria-Magyarország jóakaró és szigoru semlegességéről. Első sorban itt természetesen a magyar parlament és a magyar kormány nyilatkozatai, magatartása az irányadó; de fontos adat e mellett különösen még az is, hogy a birodalom még azt sem tette meg, a mit európai nagy háborúk alkalmával mindig és minden nagy hatalom tett, tenni szokott: nem állított figyelő hadsereget a bajor, a cseh határokra; tehát még a fegyveres semlegességet is kerülte, a mivel tanusítja, hogy az actióba lépésre nem is gondolt, tettei kizárván annak lehetőségét.

Mindezeket pro és contra vitatni késő dolog; de annyi bizonyos, hogy az eredményeket tekintve Magyarország s elnökminiszterének az osztrák-magyar külügyi politikára befolyása hathatós factor volt a dolgok ily irányban lefolyására.

E részben fényesen szolgált igazságot Andrássy grófnak a berlini „National Ztg.“ midőn így ír:

„Gramont herceg leleplezése az itteni politikai körökben nem csekély izgatottságot keltett. Azon állítás, hogy Beust, s Andrássy Franciaország ügyét Ausztria-Magyarországnak nyilvánították s a francia fegyvereknek támogatást ígértek, Andrássynak a hadüzenet perczétől kezdve követelt egész magatartásával a leg-határozottabb ellenmondásban áll. Andrássy gróf ez idő szerint (21-én) Pesten tartózkodik, s ma alkalma volt előkelő deákpartiak körében ez ügyről nyilatkoznia. „Utólagosan hasztalanul állítanam — mondotta a gróf — hogy azon időben Gramonttal így vagy úgy beszéltem, mert meglehet, hogy elhinnék, de lehet, hogy nem; de minden okos magyar embertől kértem, lehetséges volt-e egy magyar miniszterelnöknek oly hangon szólni, melyről Gramont azt állítja, hogy hallotta? A magyar országgyűlés, Magyarország közvéleménye egyértelműen a mellett nyilatkozott, hogy háború esetén a legszigorubb semlegességet kell követnünk. Ezen körü-

ményvel szemben magyar miniszterelnök másképp nem cselekedhetett, mint én cselekedtem, midőn Bécsbe siettem, hogy a királynak az ország hangulatáról jelentést tegyek. Továbbá a parlamenten módon kormányzott Európában nincs oly miniszterelnök, ki azon esetre, ha a korona határozata az ország kifejezett akaratával ellentétben állana, tárczáját csak egy napig is megtartaná. Hogy állomásomon maradtam, annak bizonyítéka, hogy legfelsőbb helyen teljesítették Magyarország kívánságát. Andrássy ezen nyilatkozata minden magyar politikust, ki a tények akkori állását ismeri, kellően meggyőzött arról, hogy Gramont nyilatkozata leg-alább a mennyiben Andrássy gróftól illeti, egyszerűen czélzatos hazugságnak mutatkozik.*)

Midőn a berlini befolyásos körök így fogják fel a dolgot, világosan tanusítják, hogy az elkésett gyanúsításnak ajtóit nyitni nem hajlandók; fölöslegesnek tűnik fel tehát a „N. Fr. Presse“ azon unszolása, hogy minden azon időben váltott osztrák-magyar külügyi jegyzéket közzé kellene tenni, s ez által czáfolni meg Gramont herceget.

Andrássy gróf az ünnepek alatt találkozott Beust gr. volt külügyérrel Bécsben, de azért nem valószínű, hogy a bécsi lap ohajtása teljesüljön. A volt francia külügyér indiscretioja negy csorbát ejtett már is a francia diplomatiái hitelén; alig lenne czélszerű e minden esetre kényes ügyeket ismét a diplomatiái asztalára vetni, még pedig a sajtó útján; mert ez csak azoknak tehetne szolgálatot, kik zavart ohajtanak nemcsak Franciaországban, de Európában is, hogy majd e zavarban halásszanak; ezért készek alig behaggett sebeket felszaggatni csak hogy malmukra jusson esetleg egy árva vizsugár, ha mindjárt a szenvedésekkel elárasztott népek rovására is.

Kolozsvár képviseletének közgyűlése.

(cz.) A városi képviselői közgyűlés, szombaton d. u. számos tagok jelenlétében folyt le. A jegyzőkönyv felolvasása, bizonyos körülmény miatt elmaradt; s így a hitelesítés a jövő gyűlésre halasztott. Minorich K. Srende Béla, újonnan kinevezett honvéd miniszter leiratát olvassa fel, melyben értesíti a kolozsvári képviseletet történt kinevezetéséről s egyúttal kéri a képviseletet, hogy fontos tisztben gyámolítsa. A közgyűlés éljenzéssel vette tudomásul e leiratot.

Érdekes és bonyodalmas vitát támasztott Czink Pálnak azon kérése, melyben, a zsemlés czélnak a város által még 1784-nátadott helyen épített, atya némi hitelezése folytán rá szállott — malom megváltására hívja fel a közgyűlés figyelmét miután törvényes uton erre 30 nap tüzelt ki. E tárgy már egy pár év előtt a szakbizottsághoz utasított, melynek véleménye abban öszponosul, hogy a városra a malom megváltása minden tekintetben előnyös. Azonban többen, ugyan Tamásy S., Olasz K., Hajós J. azon kérdést vitatják, hogy Czink Pál mint hitelezője a megszünt zsemlés czélnak, tulajdonos-e azon malomnak? lehet-e vele jogszerezleg megváltása felett szerződni? Minorich K., Finaly H. s mások határozottan hangsúlyozák azon körülményt, hogy már csak azért se lehet a városnak vele alkudozni, mert a malom Czink Pálra nincs át telek-könyvezve. A vita eredménye, hogy a dolog tisztába hozatala végett és biz. küldetett ki: Simon E. Tamásy S., Tompa K., Olasz K., Kirmaryer, Losonczy, Fülep J. és Ürmösi S. urak szénelyében, azon utasítással, hogy Czink Pál tudassa, miszerint a hitelező, még nem tulajdonos és ámbár a város vele nem alkudozik, de azért az 1784-diki szerződéshez ragaszkodik.

*) A berlini hivatalos távirati ügynökség a „Nat. Ztg.“ által gróf Andrássynak tulajdonított, nyilatkozatot az összes európai lapoknak megtávirta; tehát Berlinben a legilletékesebb helyen hiteleseknek tartják azt.

Az emészített kihordására vonatkozólag a vállalkozók azon nyilatkozata olvastatik fel, melyben jelentik, hogy a mult képviselő gyűlés által felajánlott 5 évi szerződést elfogadják ugyan, de a díjt alább nem szállítják s szigoruan ragaszkodnak előbbi föltételeikhez, hogy t. i. 50 vedres hordót 2 frtért hordatnak ki. Megemlíti továbbá, hogy a Lyceum, refer. és unit. tanodákból, minden hordót 4 kral olosóbban hordatnak ki, s ha csövezet által nem lehetne azt eszközözni, fedett ládakban fogják azt kihordatni.

A közgyűlés abban állapotott meg, Hajós J. és Biásini D. indítványára, hogy 1 frt 60 kralnál többet nem enged egy 50-es hordó kivételére s ha vállalkozók nem egyeznének bele, tavaszig új határidő tüzessék ki, hogy mások is concurálhassanak. — Ezután Csizsár fők. egy tanácsi jelentést olvas fel, melyben az árvai bizottmány szállásán a vas ablaktáblák alkalmazása egy időre elhalasztott, mert a mérnök költségvetése szerint ez 359 frtba kerülne, már pedig szállás bérlet ideje szt. Mihály napján letelik s így e rövid időre fölösleges ekkora kiadást tenni; a közgyűlés ebben megnyugszik.

Biásini D. folyamodása kerül szönyegre, ki a nagyutcában építendő házához pár ölnyi közhely átengedését kéri. A szakbiz. ajánlólag nyilatkozik e fölött s egy a mérnök által készített helytervezet mutat be. A szakbizottság kiindulási pontja az, hogy a nagyutca építési vonala csorbítást ne szenvedjen a felépítés rovására: Olasz K. kéli, hogy az ott folyó építkezések után itélve, az lenne az utczának építkezési vonala. Fekete P., Schütz J. a vasut melletti helyek nagy becsére hivatkoznak s említi néhány ölnök átengedése ellen szólólanak. A közgyűlés mielőtt Biásini D. folyamodása fölött határozna a tárgy érdemleges eldöntését más korra halasztja s végzésé csak azt emeli, hogy a nagyutczának (Olasz K. indítványára) mindkét oldalán jelöltessék ki az építési vonal minél hamarabb.

Lugosi J. jegyző, a kolozsvári tudományegyetem javára megszavazott 1600 frt-ról szóló oklevelet mutatta be, mely a várost kötelezi az illető összeg évenkénti befizetésére. Tamási S. azon véleményen van, hogy az egész dolog elharmarkodott s hogy a város így örök időre lekötötte magát; a közgyűlés Haller K., Szász D. felszólalására azt határozza, Olasz K. módosítását elfogadja, hogy ha az egyetem bizonyos ideig bezárva lenne, arra az időre az alapítvány összeg se fizetessék ki. Id. polgármester Medgyesi azon kérdést intézi a képviselethez, hogy Tauffer Károly egy 5-ik győgyosztár felállítására iránti kérvénye az egészségügyi bizottsághoz tetessék-e át? vagy a közgy. küld ki bizonyos számútagokból álló bizottságot e czélből? Fülep I. s mások a külön bizottság mellett vannak mi elfogadtatván s az következőleg alakult meg: Dr. Békési, Berde Aron, Dr. Málí J. Dr. Gálí E. Dr. Szombathelyi, Finaly, Kárvázi J. és Korbuly B. E bizottság feladata leend javaslatot készíteni az említt tárgyban.

A képviselet már oszlófélben volt, mikor egy fontos tárgy került elintézés végett szönyegre. Minorich K. a belügyminiszter leiratát olvassa fel, mely a főkapitányság ellen.*) Sonkodi Mihály büntügyében történt hivatali visszaélés miatt, fegyelmi nyomozást rendel; magát a közgyűlést pedig egy biztos és egy tollnok, mint vizsgáló bizottság megválasztására utalja. — Biztosnak közakarattal: Minorich K. és tollnoknak id. polgármester ajánlására: Perenyi Ferencz kiáztatnak ki. — A közgyűlés ezzel 1/27-re szét oszlott.

*) A főkapitány ur — ha jól tudjuk beküldöttet fog intézni a Mr. Polgár szerkesztőjéhez, melybe annak Hirharang rovatában megjelent közleményt mintha a kereset a főkapitány személye ellen lenne intézve, oda javítottatik ki, hogy a belügyminiszterium által elrendelt fegyelmi vizsgálat nem ő ellen, hanem a kapitányság ellen van intézve; s az egész ügyet illetőleg nyugodtan kijelenti, hogy az ügy — melyet a kapitányság részéről országos törvény véd — koránt sem oly kellemetlen, a mint a milyenek hinní akarák némelyek.

Az állandó pénzügyi bizottság általános jelentése az 1873-ik évi államköltségvetés tárgyában.

(Folytatás.)

Az eredmény az előirányzathoz képest, a mi a rendes költségvetést magát illeti, nagy javulást mutat ugyan az előirányzatokkal szemben.

1868.	11.503,500	frttal, mert
1869.	9.983,739	frttal,
1870.	18.786,720	"
1871.	6.671,220	"

az arány a bevételek és kiadások emelkedése között nem mutat azonban haladást az előirányzathoz képest:

A míg 1868-tól 1871-ig a rendes kiadások 149,818,000 frt ma 163,649,000 forintra, tehát 13,831,000 frttal emelkedtek, a rendes bevételek 158,785,000 frtról 165,789,000 frtra, tehát 7,004,000 frttal emelkedtek és így a rendes kiadások emelkedése a rendes bevételek emelkedését 6,827,000 forinttal haladja meg; összesen az egész kezelésnek eredményeit véve fel, az eredmény:

1868.	13.441,500	frt.
1869.	17.561,739	"
1870.	5.430,020	"
1871.	19.307,362	frttal javult ugyan

az előirányzathoz képest. Összesen 53.870,621 frttal előirányzott 4 évi hiány a zárszámadásokban mutatkozó pénztári eredmények szerint:

1868 és 1869-ben együtt	20.936,000	frt,
1870. és 1871-ben együtt	18.066,000	"
összesen:	2.870.000	frt,

pénztári felesleg mutatkozván, az előirányzott hiánnyal szemben 56.840,621 frtnyi javulás mutatkozik; meg kell jegyezni, hogy 1868-ban a rendes bevételek jelentékenyek voltak az előirányzathoz képest és a kiadásokhoz mérve nagyon kedvező eredményt mutatnak: 8.967,000 frttal haladtak meg a renes kiadásokat és így ez képezi egyik okát annak, miért haladja meg annyira a kiadások emelkedése 1868-ról 1871-re a bevételek emelkedését.

Hogy ezen eredmények felett helyes ítéletet lehessen mondani és azokból alapos következtetések legyenek levonhatók, annak tényezőit kell közelebbről vizsgálunk, annak oka, hogy a 4 évi zárszámadási eredményeiben miért tűnt el az előirányzott hiány túlnyomó részben, nem a folyó jövedelmek emelkedésében rejlik, a pénztári készletek és előirányzatok kívül befolyó tőkék felhasználása és függőadóság által volt képes az államkincstár összes kiadását fedezni és csak így történthetett a lefolyt négy éven át a pénzügyi kezelés eredményének hiány nélküli lezárása. Csak hogy ki kell emelni, hogy a rendes kiadásokat a rendes bevételek képesek voltak fedezni, sőt 1871-ben is 2.140,386 frt felesleg mutatkozik. A rendkívüli kiadások fedezése vette legnagyobb részt azon tőkéket igénybe. A bizottság a pénzügyi helyzet helyes elismerése céljából fentebb részletesen előadta, hogy 1870 és 1871 évek a 18.006,082 frt pénztári hiány fedezésére ugyancsak a pénztárkészletből 18.066,082 frtot vettek igénybe, ezen kívül inségi kölcsönökből 7.156,629 és függő adósság után befolyt tőkékből 11.476,380 frt és így összesen 36.699,091 frt fordítván, és ezen tőkék segítségével az 1870 és 1871-ik évek 18.006,082 frt hiánnyal fejezték be, tehát ezek nélkül a két évre kimutatott 18.066,082 frt fentebb hiány, mely 18.633,000 frttal nagyobb lett volna és így 36.699,091 frtot tenne valóságos és így 1870 és 1871-re az eredmény az előirányzathoz képest csak 6.104,291 frt javulást mutat fel. Ha pedig négy évet együtt vesszünk fel, miután 1868 és 1869-ben együtt 7.315,394 frt. folyt be inségi kölcsönökből, ezen tőkéknek, a függő adósságnak és pénztári állapotnak 1868 elején és 1871 év végén tekintve vétele mellett így áll a számítás: 1868—1871-ig elő volt irányozva összesen 53.870,611 frt hiány; a pénztári eredménye e négy évben azonban 2.870,000 felesleget mutat. Ezen számítás helyességét bizonyítja az is, hogy az 1867 év végén és 1871 elején mutatkozó pénztári készletek állapota közötti különbözet így áll:

1867 végén	28.985,915	frt
1871 " a kölcsönök levonása után	32.000,966	frt
s így	3.015,051	frt

szaporodott a pénztári készlet, valamivel nagyobb összeggel tehát mint a tényleges pénztári felesleg; ezen 143,917 frt különbség némely pénztári maradványoknak különböző elszámolásából ered. A négy év kezelésének eredményében mutatkozó felesleg azt mutatja, az előirányzattal szemben az eredmények javultak 5.674,062 frttal. De miután ezen 4 év alatt előirányzatok kívüli kész tőkékből fedeztetett:

1868—69	7.315,384	frt
1870—71	7.156,629	frt
függő adósság által	11.476,380	frt
összesen:	25.948,403	frt

így a javulás csak 30.792,518 forintot tesz, az előirányzathoz képest, melyekben összesen a

négy év hiányai 53.870,621 frt voltak előirányozva.

Az előirányzatok irányában mutatkozó javulás magában véve örvendetes ugyan, de ezen 1868—1871-ig terjedő négy évi zárszámadásoknak összesen 2.870,000 frtra rugó pénztári felesleg csak is azon fentebbi az előirányzatokba fel nem vett tőkék felhasználása által állott elő, tehát ezek nélkül sajátlag 53.078,403 frt hiány következett volna be, a négy év valóságos mérlege úgy áll, hogy 14.472,023 frt kész elő nem irányzott tőke felhasználása mellett még 11.476,380 frt függő adósságot hagyott e négy év hátra örökségül az 1872-ik évnél, kétségtelen, hogy ezen kedvezőtlen eredményeket az 1870 és 1871-ik mostoha évek okozták, 1868 és 1869 évek pénztári felesleggel végződtek.

A zárszámadásoknak jövedelmi hiányai a fentebbiek szerint:

1870 23.077,109 *)

*) Az állami számszók 1870-re vonatkozó legutóbbi jelentésének leszen 26.635 553 jöv. hiányból 15.083,020 lev.

jövedelem és költséget nem képező tételek közti különbözet 41.552,532 frt-ban állapítja meg a jövedelmi hiányt.

1871 11.294,229

összes jövedelmi hiány 34.371,339

ellenben jövedelmi felesleg

1868 2.480,761

1869 5.067,316

7.648,077

A négy év 1868—1871. összesen jövedelmi hiányt mutat fel, melyet következő tételek idéznek elő

a) kötvényekben kiadott urbéri kárpótlások

1870 4.852,972

1871 5.569,339

10.422,321

b) vasuti kölcsön kibocsátási veszteség

1868—1869 11.524,577

1870 1.243,628

1871 2.451,320

15.219,525

sorsolási kölcsön kibocsátási veszteség

1870 3.000,000

1871 5.431,000

762,291

az államháztartás többi ágazatainál

31.835,136

ellenben jövedelmi felesleg mutatkozik

5.011,875

az 1868-tól 1871-ig 26.823,261

jövedelmi hiány áll elő végeredményben tehát azon összeg, a mely fent kiirattatott. Ezen számításokat a bizottság azért vette fel, mert helyességét akarta bizonyítani azon összeállításoknak, melyet a teltleges pénztári eredményekre nézve fent előadott; a melyek szerint a négy évnél tettes pénztári eredménye az, hogy az előirányzatokhoz képest nagy javulás mutatkozik ugyan, de ha azon években a többször kimutatott kész tőkék és pénztárkészletek rendelkezésére nem állottak volna a 2 millió 870,000 négy évi felesleg helyett 23.078,403 frt pénztári hiány állott volna elő; és így is 14 millió 472,023 frt kész tőke elfogyasztása mellett 11.476,380 frt függő adósságot hagyott hátra a lefolyt négy év és azzal kezdődött az 1872. évi kezelés.

Az 1870 és 1871-ik években nemcsak a szokottnál nagyobb kiadásokat kellett az állam-pénztárral fedezni, de nagyon érezhetően visszahatótt e két különben megterhelt év mostoha eredményeivel, rossz termésével minden irányba a jövedelmek befolyására is.

Mig az államháztartás rendes szükségleteinek fedezése évről-évre nagyobb összegeket vett igénybe az évi költségvetések azon részében is, mely a rendkívüli kiadásokat tartalmazza 1868-tól fogva évenként jelentékeny összegek irányoztattak elő rendkívüli szükséglet tételeinek egy része különböző, gyakran teljességgel nem pénzügyi, hanem inkább politikai okoknál fogva vétetett át a rendkívüli szükségletbe. Azoknak túlnyomó részét azonban mégis a beruházások és befektetések céljából felvett összegek képezték.

Az alkotmány helyreállítása oly állapotban találta az országot, hogy minden irányban, az államélet minden ágában megmérhetetlen volt azon szükség, mely kielégítést követelt a beruházások terén. Az ország mélyen érezte szükségét annak, hogy késedelem nélkül meg kell kezdenie azon beruházásoknak létesítését, melyeknek segítségével egyedül lesz képes pótolni századok mulasztásait és megszerezni az anyagi fejlődés életfeltételeit. A közlekedési eszközök létesítésében főleg nem volt szabad sok időt vesztetni többé, ha az ország lépést akart tartani azon nagy áramlattal, mely a vasutépítés terén a közlekedési viszonyok teljes átalakításával világszerte megindult. Az ország forgalmi,

kereskedelmi összes anyagi érdekei mellőzhetlenül és sürgetőleg követelték, hogy a vasuti hálózat létesítésére az első lépések megtörténjenek, ezen kívül az államjavak elhanyagolt állapota nagy tőkék beruházását igényeli.

Külföldi hírek.

A „Times“ jelenti Konstantinápolyból, hogy a Porta megnyugvását nyílvánítja az olasz kormány felvilágosítása felett, minthogy a király a khedive fiát nem hivatalosan, hanem csak magán kihallgatáson fogadta.

A londoni lapok az oroszok Ázsiában ielnyomulását oly figyelemmel tárgyalják, mely világosan mutatja, hogy mily sok gondot okoz nekik az indiai angol birodalom határain való közvetlen orosz szomszédság gondolata. Az ezen tárgy fölötti legtöbb elmélkedés azon egy pontban összhangzik, hogy az angol kormányának haladéktalanul tisztaba kell jönnie az Oroszországgal szemben követendő politikával. Ezen ponton túl azonban a lapok többnyire óvatosságot tartózkodást tanúsítanak s a javaslatok helyett csak az ismeretes közhelyeket ismétlik ama haszonról, melynek a polgárisodás ügyére kell hátrulnia az oroszok előhaladásairól. Csupán a „Morning Post“ fejt ki egy programot, mely főleg az orosz katonai írók fejtegetéseire alapul, a Badaksan név alatt ismert területre vonatkozólag, az Oxus nagy görbülésében. Badaksanból egy nyílt szorulat vezet Indiába, s ezért Oroszországot mindenekelőtt ezen háromszögből kell kizárni az által, hogy az afghanistáni emir arra bátorítsák föl, hogy arra való jogait érvényesítse. Egyébiránt e lap bevallja, hogy az oroszoknak az említett területre betörése még igen messze áll veszély. Még most a közben fekvő Bokhara önálló állam gyanánt áll fenn; s még ha egyszer ez már nem leend is így, a vállalatot Oroszországra nézve igen nehéznek kell tekinteni. Mindemellett is az eszélyesség azt kívánja, hogy már most gondoljanak egy határvonal kijelölésére.

A khivaik becsaptak az orosz területre. O és Uj-Emba erődeit 9000 ember szálta meg; 2000 ember pedig a hasonnevű folyónál foglalt állást. Oroszország erősítéseket küldött a hely színére.

Madrid. Több carlista csapatok szétveretek a legutóbbi 2 nap alatt, tetemes veszteséget szenvedvén megöletett, megsebesült és elfogott egyénekben. Galvez foederalis republicanus csapatja Murciában meglepetett és szétverett. Egy fegyvergyártónál a carlistáknak szánt nagy fegyverkészlet találtatott.

Berlinből 27-ről jelentik, a két Mecklenburggal folyó alkuzásokban, az ezen szövetségi államok hadjutalékainak különállását megszüntető új katonai egyezmény fölött, a szerencsés befejezés a „Spensersche Zeitung“ által küszöbön álló gyanánt jelentetik.

1-ső kimutatása

a kolozsvári kereskedelmi és iparkamara által kiküldött bizottsághoz a bécsi világtárlatra Kolozsvárról felküldendő iparosok utazási költségeik fedezetére történt adakozásokról.

Kibédi Biásini Domokos 15 frt. Ráth Károly 10 frt. Kolozsvári zsemlés czéh 10 frt. Bökel Károly ivén B. Bánfi Alhert, id. Gr. Teley Domokos, Szász Gyula, Huflesz Károly, Sigmond Elek, Foli M. egyenként á 5 frt—30 frt. Cziriák és Stark, Csapó Sándor, Kovács Károly egyenként á 3 frt—9 frt. Nik Ferencz, Csiki Imre, Tamási testvérek, Hutter János, Triska Ferencz, Jakab Elek, Dr. Hincz György, Plihal Ferencz, egyenként á 2 frt—16 frt. kibédi Biásini Sándor, Foris Imre, Megyesi János és József, Fried Mátyás, Molnár György, Demjén L. egyenként á 1 frt—6 frt. Elgetz Ferencz ivén Takács czéh 5 frt. Jaklatzky János, 50 kr. Zoványi Imre 40 kr. Elgetz Ferencz 30 kr. Komprosz József, Schmidt János, Schmidt Vendelin, Kórodi Mihály egyenként á 20 kr.—80 kr. Jaklatzky Mihály 10 kr. — Az első kimutatás összege 103 forint 10 krajczár ezen begyült összeget a kolozsvári Iparos egylet segély pénztárába kamatozás végett elhelyeztetük. Mely fentebbi hazafias adakozásokért fogadják egyenként szives köszönetünket.

A kolozsvári ipar és kereskedelmi kamarától kiküldött bizottság.

Kolozsvárt, december 29-én 1872.

UJDONSÁGOK.

Kolozsvár, dec. 30-án.

— **T. olvasóinkat kérjük, meltóztatásnak az előfizetéseket mielőbb beküldeni, különben kiadó-hivatalunk szokott pontossága mellett is, a lap megküldésében fennakadás történhetik.**

— **Figyelmeztetés. T. polgártársainkkal sietünk tudatni, hogy lapunk**

november 1-e óta legjutányosabban vesz fel bármily alakban hirdetések; s ha kívántatik, a fogalmazásról is gondoskodik

a „Kolozsvári Közlöny“ kiadó-hivatala.

— **Rónay Jácintnak** ő Felseje teljes elismerését fejezte ki azért, hogy a történelemből sikeres tanításokat adott a trónörökösnek.

— **A bankügyi tárgyalások** a magyar osztrák kormány között legközelebb megindítatnak, s Kerkapoly pénzügyminiszter ez ügyben f. hó 28-án Bécsbe is utazott. A tárgyalások mindenekelőtt csak a két kormány között folytattnak, s a létesült megállapodások alapján kezdik meg azután a tárgyalást az osztrák nemzeti bankkal.

— **A főispánok** közül többen beadták lemondásukat, még pedig azon indoklással, hogy nem képesek a belügyminiszternek a főispánokhoz intézett legutóbbi rendeletében jelzett teendőket teljesíteni.

— **A honvédkapcsolatok** és intézetek tisztjei testületileg tiszteltek Szende Béla honvédelmi miniszter urnál. A miniszter ur lelkesítőleg beszélt, s főleg 3 mozzanatra tette figyelmessé a tisztelgőket; mint a melyekre súlyt fektetend: A közös hadsereg tisztjeivel való baráti frigy és jó viszony fenntartására; férfias, erős fegyverre; s nemzeti, hazafias szellemre.

— **A szombati képviseleti közgyűlésnek** bemutatott oklevél, melyben Kolozsvár magát az egyetem részére évenkénti pályázatokra, 1600 frt lefizetésre kötelezte, körülbelül így hangzik: A kolozsvári tudomány-egyetem megnyitásának örömmünnepeiből kiindulva, e város képviseleti gyűlése elhatározta, hogy évenként összesen 1600 frtot ad egyetemi pályázatokra, oly módon, hogy a négy facultás mindegyike 400 frtot nyerjen, egy-szersmind a következő feltételeket szabja: 1.) Évenként minden facultásban pályázat hirdetessék, a kitűzött díj azonban ne haladja meg a 200 frtot, de 50 frtnál semmi esetre se legyen kevesebb. 2.) A díjak elnyerésére csakis a rendes egyetemi hallgatók pályázhatnak. 3.) A legjobb műnek adassék ki a díj, azon esetre, ha a művek közt nem lenne olyan, mely díjra lenne érdemesíthető, a díj a következő évre menjen át, de ez évben se haladja meg a 200 frtot. 4.) A kolozsvári képviselet mindig értesítessék a pályázatok kihirdetéséről s annak eredményéről. 5.) Az 1600 frtot, minden tanév megnyitása után a nagyságos egyetemi rector veheti ki nyugta mellett a városi pénztárból. 6.) Ha Kolozsvárról az egyetem valami okból más helyre tételnék át, vagy elvesztené e város az egyetemhez való jogát; a kötelezettség megszűnik a város részéről. 7.) Ezen oklevél három példányban állítassék ki; egy példány a belügyminiszterhez küldessék fel az országos levéltárba helyezés végett; másik Kolozsvár város levéltárába tétessék le s harmadik az egyetem rectorának adassék át. E feltételek képezik az oklevél lényegét.

— **A határőrvidék** azon részének bekebelezésére vonatkozó törvényjavaslat, mely rész közvetlenül Magyarországhoz csatolattatik, elkészült, közelebb kerül a minisztertanács elő. Hír szerint egy új megye alkotása van tervbe véve; a többi részt a határos megyékhez fogják csatolni.

— **A pénzügyminiszterium** személyzetében hír szerint, közelebből nagymérvű változások fognak történni. Több előléptetésről, kinevezésről és nyugdíjaztatásról beszélnék.

— **A helybeli zeneconservatorium** hír szerint a jövő vasárnap hangversenyt szándékszik rendezni, melyben a városunkban mulató zongora művész Lambeg ur is részt fogna venni. Mint hallók, előadásra fognak kerülni egy Schidmann-féle quintett (1-ső és 2-ik hegedű, viola, violoncell és zongora) és Beethoven 3-ik Symphoniája az u. n. eroica.

— **Hajós János**, m. oszt. t., országgyűlési képviselőnk, a karácsonyi szent ünnepeket városunkban töltte.

— **A magyar dalárszövetség** a napokban tartá meg Pesten ülését, melyen a kolozsvári dalkört Kerekes Sámuel ur képviselte. Szóba került a pécsi dalárda indítványára, hogy mikép legyen a bécsi világiállítás alkalmával a dalárszövetség képviselve; mire egy bizottság neveztetett ki, mely e képviseltetés módjait ki fogja dolgozni. Szóba került továbbá az 1874-ki országos dalárünnepély ügye, mely tudvalevőleg városunkban fog megtartatni; erre is egy tíz tagu bizottság neveztetett ki.

— **Egy huszár megszabdaltatásáról** hozott egy helybeli lap szemtanu után közölt hírt. A szemtanu tévedett — mert nem a huszár, hanem egy huszár ruhába öltözött puskamives legény lett, a puskamives legény ruhájába öltözött huszár által megszabdaltva. A dolog ugyanis így történt: egy Miklós ezredbeli huszár és egy puskamives legény egy külközéputcai kocsimában mulattak, borozgatás közben a Miklós huszárt a meszterlegény megszólította, hogy cseréljenek együtt ruhát, hadd öltözzék egyszer ő is angyal bőrébe. A huszár nagylelkűen engedett s így átváltozva léptek ki az utcára és ballagtak hazafelé; de ut-

Szerencse ajánlat ujévre

A legcélszerűbb és legszebb ajándék tagadhatlanul egy **lotteria papir**, a mely a tulajdonosra nézve értékét mindég megtartja s a mely által tetemes nyereményekre kínálkozik az esély: Az alkalom, mindjárt az ujév kezdetével egy főnyereményt nyerhetni

Borza István

m. k. lottó irodájában főtér 6 sz. dr. Pataky-ház megnyílt, a mennyiben **ROTHSCHILD** és **Tsa.** valamint a **cs. k. bécsi kereskedelmi ezelőt Sothen J. C. bankházakkal** mint **legtekintélyesebbek, kedvelt.** és mint a kiknél a **lotteria sorsjegyek forgalma legnagyobb; a leggyakoribb is legfőbb nyeremények kiváló szerencsével** fordulnak elő, azon kellemes összekötést hoztam létre, hogy nállam minden általok kezelendő értékpapírok úgy állami mint magán, részvénytársulatok és tartományi birtokokról kisorsolás alá bocsájtott és forgalomban levő sorsjegyekről szóló részletek (Ratenschein) ígervények (Promessen) időnként. **bizományképpen** kaphatók avagy általam mint közvetítő minden fáradsági, posta és levelezési díjak felszámítása nélkül mindazon értékpapírok és sorsjegyek, melyek a **tőzsdén** (Börse) előjegyezettek vagy a tisztelt megrendelő tetszése és feladása szerint kívántatnék, esekély előleg mellett, mely az első részletfizetésbe betudatik, azonnal megszerezhetők. Nem szükséges tehát e tekintetben a helybeli és vidéki t. cz. közönségnek **meszsze** irni és **utánjárni**, hogy a kik a **hirlapok** útján annyit oldalról és sokféle bank és váltó irodák részéről ajánlott játékosportulási tervekben részesek kívánnak lenni, vagy egyes sorsjegyeket megszerezni óhajtanak, gyakran idegen ismeretlen ügynökök által — hanem tessék teljes bizalommal központi m. k. lottó irodámban e nemű megrendeléseket feladni; és én azokat bármily irányban **említett leghitelesebb bankházaktól gyorsan** minden **kölcség nélkül** meghozatok; mert megtörténik, gyakran van példa reá, hogy az utánjárás elhagyása miatt a legjobb szerencsét ejtjük el.

Különösen előnyös sorsjegyekül ujévre ajánlhatók **mint legelső szállítmány** a **Salzburg tartományi főváros által** legujabban kibocsájtott sorsjegyek, melyek második húzása már 1873 január 5-én fog megtörténni 40,000 forint főnyereménnyel, s a melyekkel 1873-ban 5 húzás történik 5-ik január, 5-ik mártius, 5-ik május, 5-ik július és 5-ik szeptember s így minden évben tovább. Hogy pedig e sorsjegyeket **mindenki** megszerezhesse **részletfizetés** mellett is **csak 1 frt.** felpénz és a december havi részlet, bélyeg egyszer mindenkorra 19 kr. szükséges és 30 frtjával adatnak el, úgy hogy havonként **csak 1 frt.** lesz fizetendő és a sorsjegy árának, mely ma 26 frt. értékű, 30 hónapok alatti lefizetése után az az eredeti sorsjegy ki fog szolgáltatni. A lefizetés tartama alatt azonban vásárló, már a felpénzü adott 2 frt. 19 krral kezéhez kapja a részlet ivet, (ratenschein) s minden befizetésekor a minden névre szóló hiteles nyugtát s játszik minden nyereményre.

Tehát egy év alatt csaknem ingyen 5 főnyereményre 40,000, 30,000, 15,000 és számos kisebbekre 2000, 1000, 500 s ha a részletek lefizetése, után, mi előbb is megtörténhetik az eredeti sorsjegyet kikapta, azt bármikor azon összegért, a mennyit ily kedvező föltételek mellett megerőltetés nélkül befizetett, azonnal veszteség nélkül értékesítheti, mert az ily nemű sorsjegyek értéke közeledő húzás alkalmával emelkedő árban kerestetnek.

Ezen sorsjegyek vételére bátor vagyok **mindenkit s különösen iparos polgártársainkat figyelmessé tenni.** 1 frt. havonkénti részletfizetés mellett észre sem venni egy becs-értékpapir birtokába jutottunk és 30 hónap alatt, 2 1/2 év, minden évben **több fő és kisebb** nyereményekre reménység táplál. Részletek ezen sorsjegyekről **100 drb.** van jelenleg nállam rendelkezésre, fizetendő a decemberi és januári részlet összesen 1 frt. 19 kr. 1873 január 4-ig szolgálhatok, azontulamint a húzás előtt **1 nappal** a megmaradottakat vissza kell küldenem.

A kisorsolt számokat minden nemű sorsjegyekről a t. cz. közönség m. k. lottó irodámban mindég megtekintheti szívesen kére adom mindenkinek. A midőn végül kapcsolatban ezen közleménnyel megemlítem, miszerint a t. cz. lottó-játszó közönség azon általános óhajlásának is eleget fogok tenni, hogy a n.-szébeni és temesvári lottó gyűjtőséghez, melyek kezelése óta, november havától, már sokaknak nyújtott szerencsét, még a **Budai, Bécsi és Brünit** egyesítem, hogy így minden héten kétszer **hétfő és csütörtökön zárás** legyen, s remélhetőleg **január** havában ez utóbbiakra néz is a **játék engedély** kezemhez jut és a **felirat** kifüggesztése jelezni fog, ajánlom magamat egyszersmind **üzletem** irányában is a t. cz. közönség nagyrabecsült pártfogásába boldog **Borza István.**

A m. k. lottó húzásokon megtartott és kihuzott számok közlését egyedül a Kolozsvári Közlöny volt szíves nyilttéri rovatában díjtalanul elvállalni, szolgáljon ez igazolásomul az erre vonatkozó cz ellőtti hirdetésemnek. 671 2-3

646

6-8

664

4-5

Az osztrák

Industrial-Bank

(Ezelőt Fürt Eduárd bank-háza)
Bécs, Istvántér 1 sz.
a folyó év november 6-tól kezdve

pénztárjegyeket

állít ki
100, 500, 1000, 5000 ft. szelvényekben
5%, 5 1/2%, 6%, 6 1/2% kamat mellett
8 napi, 14 napi, 30 napi, 60 napi felmondással. A forgalomban lévő, fel nem mondott pénztárjegyek a fennebbi naptól kezdve a magasabb kamatot élvezik. A kamatok a felmondáskor előre fölvehetők, s a tőkék visszafizetése az osztrák-magyar birodalom minden országos fővárosaiban utalványoztathatik.

Az igazgató-tanács.

Taufer Adolf

most ujonan berendezett és megnyitott cukrászatában bel-monostortutza, volt Ulrichné-féle helyiségben kaphatók nagy választék és illó árban

karácsoni és ujévi ajándékok

készen feldiszitett

karácson fák

különböző nagyságban; úgy szintén, minden fajta finom **czukor neműek, dobozok**, üresen, megtöltve, **Salon, Cream, Lúcor, Chocolad, hab és mandula confektek**, ugyszintén finom **török pulicszka** sat.

A n. é. közönséget szíves látogatásra annál is inkább vagyok bátor felkérni, miután üzletemben a **szivarozásnak** hely nem adatván, minden a maga valódi finomságában, úgy szintén minden nap fris és finom vajjal készült sütemények kaphatók. Megrendelések pontosan, finomul kiállítva, gyorsan eszközölkének

Taufer Adolf,
cukrászatában.

Iparmű-tárlat

666

5-*

Karácsoni és ujévi ajándékul

legcélszerűbb oly tárgy, a melynek használata állandó.

Ily tárgyakat legnagyobb választékban, jutányosan és kitünő minőségben nyújt az

Iparmű-tárlat

(főtér Radák-ház) Kolozsvárt,
dizsmű-cikkeken, china-ezüst-, alpacca-, bronz-, aczélsat. hasznos tárgyokban, női czipőkben, bőr-munkákban, esernyőkben sat. különösen pedig nagyválasztékú és finom porcellán-edényekben.

Kolozsvártt, főtér, Radák-ház,

Legjutányosabb ár, pontos szolgáltat.

KARÁCSONYI és UJÉVI ajándékokul

ajánlhatók a

CSAPÓ SÁNDOR

nagy árutárlatában rendkívül nagy választékban kapható és e czélra diszesen kirakott **dizsmű-árak és gyermekjátékok, szokott jutányos árban.**

A közönség kényelme és a vásárlók nagy száma megtolulásának kikerülése végett, a nagy árutárlatában rendezett kirakaton kívül a Tauffer János cukrászata feletti emeletben egy nagy terem

gyermekjáték-tárgyakkal lön berend

hol a legdúsabb választék áll rendelkezésre, és naponta 9-től 12-ig és délután 3-tól 6-ig látogatók számára a legkedvezőbb árak itt is egyenlők a nagy válogatott végbemenni. A gyermekjáték-kirakathoz vezető följárás a kapun megfelelő.

szokott jutányos árban. A közönség kényelme és a vásárlók nagy száma megtolulásának kikerülése végett, a nagy árutárlatában rendezett kirakaton kívül a Tauffer János cukrászata feletti emeletben egy nagy terem

665 9-*